

«ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ և ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
2025թ.-ի ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ

ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

էլ. հասցե՝ consultgmlc@gmail.com, վեբ կայք՝ www.gmconsult.am, հեռ.՝ +37441451172

ԱՆԿԱՏ ԱՌԴԴՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ և ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻՆ

ԿԱՐԾԻՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամի (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2025թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2025թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

ԿԱՐԾԻՔԻ ՀԻՄՔԵՐ

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՕՂԱԿՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության

ԶԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

էլ. հասցե՝ consultgmlc@gmail.com, վեբ կայք՝ www.gmconsult.am, հեռ.՝ +37441451172

Ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

ԱՌՌԻԲՈՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌՌԻԲՈՐ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- ✚ Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- ✚ Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ՝ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- ✚ Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- ✚ Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում

ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Աուդիտորական և խորհրդատվական ընկերություն

Էլ. հասցե՝ consultgmllc@gmail.com, վեբ կայք՝ www.gmconsult.am, հեռ.՝ +37441451172

ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Հիմնադրամը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:

- ✚ Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյո՞ք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան, 02.06.2026թ.

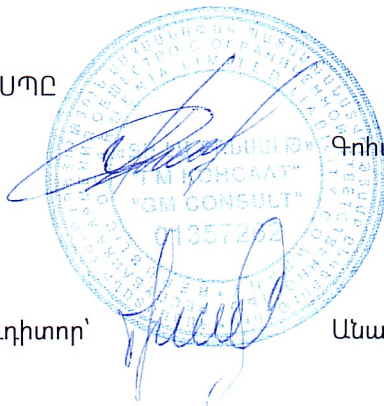
ՋԻ ԷՄ ՔՈՆՍԱԼԹ ՍՊԸ

Գլխավոր տնօրեն՝

Գոհար Մարգարյան

Որակավորված աուդիտոր՝

Անահիտ Թադևոսյան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷՋ

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ և ԱՅԼ ՀՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵԿԱՄՏԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 3

ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 6

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություն
2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հազար դրամ

	Ծանոթ.	2025թ.	2024թ.
Հասույթ	4	3,689,717	3,213,683
Ինքնարժեք	5	(3,202,383)	(2,821,295)
Համախառն շահույթ		487,334	392,388
Այլ եկամուտ	6	101,693	78,763
Այլ ծախսեր	7	(145,063)	(86,156)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ (վնաս)		443,964	384,995
Այլ ոչ գործառնական գործունեությունից եկամուտ (ծախս)		105,049	67,551
Ստացված տոկոսներ բանկային ավանդից		92,462	78,366
Արտարժույթի արժեքի փոփոխությունից տարբերություն		12,587	(10,815)
Զուտ շահույթ մինչև շահութահարկը		549,013	452,546
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	8	(112,497)	(86,426)
Տարվա շահույթ (վնաս)		436,516	366,120
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի նվազում		-	-
Արժեթղթերի վերագնահատումից արժեքի աճ			
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		436,516	366,120

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ընդունվել և հաստատվել են Հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 02.06.2026թ., 6-31 ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ռեկտոր՝

Հաշվապահ/որակավորված
աուդիտոր, ՀԳԳՀ՝ 2 26 1032

Մանուկ Բարսեղյան

Սիրանուշ Սիմոնյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար դրամ

	Ծնթ.	2025թ.	2024թ.
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	9	1,500,960	2,238,875
Ոչ նյութական ակտիվներ	10	21,076	12,876
Ներդրումներ	11	6,240	6,240
Ավանդներ	12	1,468,173	820,000
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	8	20,967	17,632
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		3,017,416	3,095,623
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	13	38,378	45,467
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	315,580	272,891
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	15	489,433	724,410
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		3,509	52,223
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		846,900	1,094,991
Ընդամենը ակտիվներ		3,864,316	4,190,614
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>			
Վերագնահատման պահուստ		38,575	38,575
Ներդրումների վերագնահատման պահուստ		4,740	4,740
Կուտակված շահույթ		1,927,654	1,491,138
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր		35,005	35,005
Ընդամենը սեփական կապիտալ		2,005,974	1,569,458
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհներ	17	997,608	1,678,814
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		997,608	1,678,814
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16	755,440	643,417
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	18	105,294	298,925
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		860,734	942,342
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		3,864,316	4,190,614

Ռեկտոր՝

Հաշվապահ/որակավորման
աուդիտոր, ՀԳԳՀ՝ 2 26 1032

Մանուկ Բարսեղյան

Սիրանուշ Սիմոնյան

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Զուտ ակտիվներում կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հազար դրամ

	Վերագնահատման պահուստ	Ներդրումների վերագնահատման պահուստ	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,575	4,740	35,005	1,125,018	1,203,338
Տարվա շահույթ	-			366,120	366,120
Վերագնահատում					-
Ճշգրտում					-
2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,575	4,740	35,005	1,491,138	1,569,458
Տարվա շահույթ	-			436,516	436,516
Վերագնահատում					-
Ճշգրտում					-
2025թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,575	4,740	35,005	1,927,654	2,005,974

Ռեկտոր՝

Հաշվապահ/որակավորված
աուդիտոր, ՀԳՀՀ՝ 2 26 1032

Մանուկ Բարսեղյան

Սիրանուշ Սիմոնյան

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

2025թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հազար դրամ

	2025թ.	2024թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր		
Արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	3,169,239	2,826,757
Ստացված շնորհներ	559,754	638,685
Գործառնական այլ գործունեությունից	10,810	8,230
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	3,739,803	3,473,672
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր		
Վճարումներ մատակարարներին	(240,039)	(317,598)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(1,971,231)	(1,759,804)
Վճարումներ պետական բյուջե	(731,051)	(679,828)
Շնորհների գծով ելքեր	(128,208)	(106,170)
Կրթաթոշակների գծով ելքեր	(73,254)	(61,467)
Այլ վճարումներ	(48,956)	(14,430)
Պահուստավորում	(13,956)	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	(3,206,695)	(2,939,297)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	533,108	534,375
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր		
Ստացված շահաբաժիններ	150	120
Ներդրված ավանդների գծով զուտ հոսքեր	(634,904)	27,244
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից մուտքեր	-	-
Ստացված տոկոսներ	92,462	78,366
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր		
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումից ելքեր	(230,210)	(120,701)
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից զուտ հոսքեր	(772,502)	(14,971)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական մուտքեր		
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական ելքեր		
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից զուտ հոսքեր		
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(239,394)	519,404
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	4,417	(884)
Ներքին շարժեր**	-	-
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	724,410	205,890
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	489,433	724,410

Ռեկտոր՝

Հաշվապահ/որակավորված
աուդիտոր, ՀԳԿ՝ 2 26 1032

Մանուկ Բարսեղյան

Սիրանուշ Սիմոնյան

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթություններ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1.1. Ընդհանուր տեղեկություններ

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) (պետական գրանցման համարը՝ 222.160.811876) հիմնադրի որոշմամբ հիմնադրված և անդամություն չունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է: Հիմնադրամը «Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (պետական գրանցման համարը՝ 273.210.03311) իրավահաջորդն է (փոխանցման ակտին համապատասխան): Հիմնադրամն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքին, «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին, «Կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին, «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին, այլ իրավական ակտերին և իր կանոնադրությամբ համապատասխան: Հիմնադրամի հիմնադիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է՝ ի դեմս Հայաստանի Հանրապետության կառավարության: Հայաստանի Հանրապետության անունից հանդես եկող պետական կառավարման լիազոր մարմինը Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարությունն է:

Հիմնադրամի հիմնական գործունեությունը նպատակաուղղված է ճարտարագիտական, ճարտարապետական, բնագիտական, տեխնոլոգիական, տնտեսագիտական և այլ ուղղություններով կրթության, հիմնարար ու կիրառական գիտական հետազոտությունների և ուսումնառության կազմակերպմանը՝ հանրակրթական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն մասնագիտական, հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրերով և ուսուցման տարբեր ձևերով (առկա, հեռակա, հեռավար, դրսեկություն)՝ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

Հիմնադրամի գործունեության նպատակը բարձրագույն կրթության, հանրակրթության, միջին մասնագիտական կրթության, հետբուհական կրթության կազմակերպումն է առկա, հեռակա, հեռավար և դրսեկության ձևերով, ինչպես նաև՝ գիտական, փորձագիտական, հետազոտական, խորհրդատվական, գիտաարտադրական, հրատարակչական գործունեության իրականացումն է:

Հիմնադրամի գործունեության հիմնական ուղղություններն են՝

- 1) ճարտարապետության և շինարարության ոլորտի համար բարձր որակավորում ունեցող՝ տարբեր աստիճանների՝ բակալավրի, մագիստրոսի և ասպիրանտների, ինչպես նաև գիտամանկավարժական կադրերի պատրաստումը, բարձրագույն կրթություն ունեցող մասնագետների վերապատրաստումը, որակավորման բարձրացումը, վերաորակավորումը, խորհրդատվությունը, հետբուհական և լրացուցիչ կրթության իրականացումը:
- 2) բնագիտական, տեխնիկական, տնտեսագիտական, հասարակագիտական և հումանիտար գիտությունների բնագավառներում գիտական, հետազոտական, ինովացիոն, նախագծային, փորձագիտական, խորհրդատվական, շինարարական, արտադրական, տեխնիկական հսկողության, ուսումնամեթոդական և գիտամանկավարժական աշխատանքների իրականացումը, գիտաժողովների, ցուցահանդեսների, ցուցահանդես-վաճառքների կազմակերպումը:
- 3) կրթության, գիտության և խորհրդատվության ինտեգրացման հիման վրա ուսուցման բովանդակության կատարելագործումը, նոր և հեռանկարային մասնագիտությունների համակարգերի մշակումն ու արմատավորումը:
- 4) գիտական մշակումների արդյունքների ներդրումն արտադրության մեջ:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Իր առջև դրված նպատակների ու խնդիրների իրականացման համար Հիմնադրամն իրավասու է իրականացնելու գործունեության հետևյալ հիմնական տեսակները՝

1) բարձրագույն, միջին մասնագիտական և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների, մասնագիտացումների, ուսումնական պլանների ու առարկայական ծրագրերի մշակում և հաստատում, ուսումնական, ուսումնամեթոդական, գիտական գրականության հրատարակում.

2) պատվավոր կոչումների շնորհում, մրցանակների, անվանական կրթաթոշակների, մեդալների սահմանում.

3) ուսանողների, մագիստրանտների, ասպիրանտների, հայցորդների ու սովորողների ընդունելության և համապատասխան ուսուցման կազմակերպում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով.

4) ձեռնարկատիրական գործունեության այն տեսակների անձամբ իրականացում, որոնք սահմանվում են Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի որոշմամբ՝

ա. բարձրագույն, հանրակրթական, նախապատրաստական, հեռավար, միջին և հետբուհական մասնագիտական կրթության կազմակերպում,

բ. օտարերկրացի դիմորդների նախապատրաստական և բոլոր աստիճանների կրթության կազմակերպում,

գ. գիտամանկավարժական կադրերի պատրաստում, վերապատրաստում, մասնագիտական որակավորման բարձրացում,

դ. գիտահետազոտական, նախագծային, ինովացիոն, տեխնիկական հսկողության, շինարարական, արտադրական աշխատանքների իրականացում և իրացում,

ե. փորձագիտական գործունեության կազմակերպում,

զ. խորհրդատվական ծառայության կազմակերպում,

է. ուսումնագիտաարտադրական գործունեության ծավալում,

ը. հրատարակչական, տպագրական գործունեության ծավալում և արտադրանքի իրացում,

թ. սովորողների և աշխատողների սննդի կազմակերպում,

ժ. համակարգչային տեղեկատվական ծառայությունների մատուցում և համակարգչային ծրագրերի ու լեզուների ուսուցման կազմակերպում,

ժա. հանրակացարանաբնակ դասախոսների, սովորողների կենցաղի կազմակերպում և սպասարկում,

ժբ. սովորողների և աշխատողների հանգստի կազմակերպում:

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, 0009, Տերյան 105:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

1.2. Հիմնադրամի կառավարման մարմիններն են՝

- 1) հոգաբարձուների խորհուրդը.
- 2) տնօրենը (այսուհետ՝ ռեկտոր):

Հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն և հսկողություն իրականացնող մարմինը հոգաբարձուների խորհուրդն է, որի լիազորությունների ժամկետը 5 տարի է: Հոգաբարձուների խորհուրդը ձևավորվում է Հիմնադրամի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ուսանողների, հիմնադրի և լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներից:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամների թիվը 20 է:

- 5-ը՝ պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչներ,
- 5-ը՝ ուսանողների ներկայացուցիչներ,
- 5-ը՝ հիմնադիր ներկայացուցիչներ են՝ առաջադրված ՀՀ վարչապետի կողմից պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանցից,
- 5-ը՝ լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներ են կրթության, գիտության, մշակույթի և տնտեսության տարբեր ոլորտներից:

2. ՖՀՄՍ-ՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան:

ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ և ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԱՐԺՈՒՅԹԸ

ՀՀ արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆԱԿԱԼԻ ՄԱՍԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սովորաբար սկզբնական արժեքը հիմնված է ակտիվի դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

2) Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ.

բ) շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Հիմնադրամը ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառույթի վրա հիմնված դասակարգումը.

գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով ուղղակի մեթոդը: Վճարված տոկոսները դասակարգվում են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու շահաբաժինները՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցներ ի հոսքեր: Վճարված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր:

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից: Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի (նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը: Երբ Հիմնադրամը իր ֆինանսական հաշվետվություններում փոփոխում է հոդվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը, ապա վերադասակարգում է համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է:

3) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի յուրաքանչյուր (հիմնական) բաղկացուցիչ (առանձնացնելի միավոր), որի սկզբնական արժեքը հիմնական միջոցի ամբողջ արժեքում էական է, կամ ունի տնտեսական օգուտների սպառման նշանակալիորեն տարբեր մոդել, կամ ունի նշանակալիորեն տարբեր օգտակար ծառայություն, հաշվառվում է որպես առանձին միավոր: Հիմնադրամը հիմնական միջոցի միավորի սկզբնավորման արժեքը բաշխում է ըստ դրա հիմնական բաղադրիչների: Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները առանձնացնելուց հետո հիմնական միջոցի միավորի մնացած մասը ևս հաշվառվում է որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ (հիմնական միջոցի միավորի մնացորդային հիմնական բաղադրիչ): Որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ առանձին հաշվառվում է նաև հիմնական միջոցի միավորի անսարքությունների առկայության վերաբերյալ կանոնավոր լայնածավալ ստուգումների իրականացման ծախսումները (արժեքը), ինչպես նաև հիմնական միջոցի միավորի կանոնավոր լայնածավալ կապիտալ վերանորոգումների ծախսումները (արժեքը): Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները հիմնական միջոցի միավորի կազմում հաշվառվում են առանձին:

Չափումը ճանաչման պահին

Հիմնական միջոցի միավորը, որը կարող է ճանաչվել որպես ակտիվ, պետք է չափվի իր սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ անհապաղ վճարման գնի համարժեքն է: Երբ վճարումը վճարման նորմալ պայմաններով նախատեսված ժամկետից հետաձգվում է, անհապաղ վճարման գնի համարժեքի և ընդհանուր վճարումների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս՝ հետաձգված ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ եթե նշված տոկոսային ծախսումը կապիտալացվում է: Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանվում են:

Չափումը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները.

- ա) Հիմնադրամի կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը,
- բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը,
- գ) տեխնիկական հնացածությունը,
- դ) հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ: Հիմնադրամը հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառում է հետևյալ օգտակար ծառայությունները.

ՀՄ անվանում	Օգտակար ծառայության ժամկետ
Շենքեր, կառուցվածքներ	10-50 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	1-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	10 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	8 տարի
Այլ	1-10 տարի

Հոդամասը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայություն, հետևաբար դրա համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀՄՍ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու (կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով: Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարը իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հետագա ծախսումները Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Հիմնական միջոցների փոխարինվող մասերը ենթակա են ապաճանաչման: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները) չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապաճանաչվի, երբ՝

- ա) այն օտարվում է, կամ
- բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

4) Ակտիվների արժեզրկում

Սույն պարագրաֆի դրույթները վերաբերում են հիմնական միջոցներին: Հիմնադրամը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է՝ առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Հիմնադրամը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է առանձին ակտիվի համար: Եթե հնարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Հիմնադրամը որոշում է այն

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, քան դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում: Արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով: Արժեզրկումից կորստի հակադարձում Արժեզրկումից կորստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Ակտիվի, բացառությամբ գույքի, գծով արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչելուց հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

5) Պաշարներ

Սկզբնական չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով): Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Պաշարների ձեռքբերման ծախսումները ներառում են ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը և հարկերը (բացառությամբ նրանց, որոնք հարկային մարմինների կողմից ենթակա են Հիմնադրամի ետ վերադարձման), ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման-բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են ապրանքների, նյութերի և ծառայությունների ձեռքբերման հետ: Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առևտրային զեղչերը, գների իջեցումները և նմանատիպ այլ ճշգրտումները հանվում են: Պաշարների վերամշակման ծախսումները ներառում են արտադրանքի վերամշակման հետ ուղղակիորեն կապված ծախսումները, ինչպիսիք են աշխատուժի գծով ուղղակի ծախսումները: Այն ներառում է նաև պատրաստի արտադրանքի վրա պարբերաբար բաշխվող հաստատուն և փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները, որոնք կատարվում են նյութերը պատրաստի արտադրանք դարձնելու (վերամշակելու) ընթացքում: Պաշարների ինքնարժեքի մեջ այլ ծախսումները ներառվում են միայն այն չափով, որ չափով դրանք կատարվել են՝ պաշարները ներկա գտնվելու վայր և պատշաճ վիճակի բերելու համար: Պաշարների ինքնարժեքի մեջ չներառվող և դրանց կատարման ժամանակաշրջանում ծախս ճանաչվող ծախսումների օրինակներ են՝

ա) գերնորմատիվային ծախսումները՝ կապված նյութերի, աշխատուժի և արտադրական այլ ծախսումների գերածախսի հետ:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

բ) պահպանման ծախսումները, բացառությամբ եթե դրանք անհրաժեշտ են արտադրության գործընթացում՝ նախքան հաջորդ արտադրական փուլին անցնելը.

գ) վարչական վերադիր ծախսումները, որոնք կապված չեն պաշարները ներկա գտնվելու վայր հասցնելու կամ պատշաճ վիճակի բերելու հետ.

դ) վաճառքի ծախսումները: Երբ պաշարները ձեռք են բերվում հետաձգված մարման ժամկետով, ապա վճարման նորմալ պայմաններում ձեռքբերման գնի և վճարված գումարի տարբերությունը, ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս ֆինանսավորման ամբողջ ժամանակաշրջանի ընթացքում: Պաշարների ինքնարժեքում փոխառության ծախսումների՝ կապիտալացման մոտեցումները ներկայացված են համապատասխան բաժնում:

Ինքնարժեքի բանաձևեր

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև հատուկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով: Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է ԱՄԱԵ (առաջին մուտք առաջին ելք) արժեքով: Հետագա չափում Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը իջեցվում է մինչև իրացման զուտ արժեքի մակարդակ՝ ըստ տեսակների հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ: Պաշարների ինքնարժեքի ցանկացած իջեցման գումար՝ մինչև իրացման զուտ արժեք, և պաշարների բոլոր կորուստները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ կատարվել է ինքնարժեքի իջեցումը կամ առաջացել է կորուստը: Պաշարների ցանկացած իջեցման գումարի ցանկացած վերականգնման գումար, որը առաջացել է իրացման զուտ արժեքի աճից, ճանաչվում են որպես պաշարների՝ ծախս ճանաչված գումարի նվազեցում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ տեղի է ունեցել վերականգնումը: Ոչ իրացվելի պաշարները դուրս են գրվում իրենց հաշվեկշռային արժեքով: Ոչ իրացվելի են այն պաշարները, որոնք չեն իրացվել կամ օգտագործվել հաշվեկշռում հաշվառելուց 12 ամսվա ընթացքում և որոնք հավանական է, որ որևէ այլ ձևով չեն օգտագործվի՝ կապված դրանց բարոյական հնացման, որակի վատացման և այլ պատճառներով:

6) Ֆինանսական ակտիվներ Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչում

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով: Այլ բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով՝ հաշվի առած գործարքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը լավագույնս ներկայացվում է գործարքի գնով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթը կամ վնասը գրանցվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է բացահայտվել միևնույն գործիքում դիտարկելի շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի մուտքային տվյալները ներառում են միայն դիտարկելի շուկայական տվյալները: Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Չափման կատեգորիաներ Հիմնադրամը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ օգտագործելով հետևյալ չափման կատեգորիաները. չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով և չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ու հետագա չափումը կախված է

- (i) ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Հիմնադրամի բիզնես մոդելից, և
- (ii) ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերից: Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում.

Բիզնես մոդել

Բիզնես մոդելը այն եղանակն է, որն օգտագործելով Հիմնադրամը կառավարում է ակտիվները՝ դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու համար. արդյոք Հիմնադրամի նպատակն է.

- (i) ակտիվներից միայն պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման համար») կամ
- (ii) պայմանագրային դրամական հոսքերի և ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի և վաճառքի համար»), կամ, եթե կիրառելի չէ ոչ (i) կետը և ոչ էլ (ii) կետը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» բիզնես մոդելների մաս և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:
- (iii) Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում, դրամական հոսքերի հատկանիշներ

Եթե բիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման և վաճառքի համար, Հիմնադրամը գնահատում է, թե արդյոք դրամական հոսքերը ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարումները: Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում ֆինանսական գործիքները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, երբ ամբողջությամբ փոփոխվում է այդ պորտֆելի կառավարման բիզնես մոդելը: Վերադասակարգումը իրականացվում է առաջընթաց՝ բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում – ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ

Ելնելով կանխատեսումներից, Հիմնադրամը հաշվարկում է ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները: Հիմնադրամը չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները և ճանաչում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների համար պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը արտացոլում է

- (i) անաչառ և կշռադատված հավանական գումարը, հաշվի առնելով հնարավոր արդյունքների տիրույթը,
- (ii) դրամի արժեքը ժամանակի մեջ և
- (iii) բոլոր հիմնավոր և հաստատված տեղեկատվությունը անցյալի իրադարձությունների վերաբերյալ, ներկա պայմանները և ակնկալվող ապագա տնտեսական պայմանները՝ հասանելի հաշվետու ամսաթվին՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունները, առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները արտացոլվում են այլ համապարփակ եկամտում՝ «այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներից եկամուտները՝ հանած ծախսերը» հոդվածում: Հիմնադրամը կիրառում է արժեզրկման համար «եռաստիճան» մոդել՝ հիմնվելով սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային հատկանիշների փոփոխությունների վրա: Ֆինանսական գործիքը, որը սկզբնական

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

ճանաչման պահին չի համարվում արժեզրկված, դասակարգվում է դաս 1-ում: Դաս 1-ի ֆինանսական ակտիվների համար ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են մի գումարով, որն հավասար է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարին, որը կարող է առաջանալ դեֆոլտի պատճառով, որն կարող է տեղի ունենալ 12 ամսվա ընթացքում կամ մինչև պայմանագրի համաձայն մարման ժամկետը, եթե այն ավելի կարճ է («12 ամսվա ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Հիմնադրամը նույնականացնում է պարտքային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչման պահից, ապա ակտիվը փոխանցվում է 2-րդ դաս, և տվյալ ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են ողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա, այսինքն, մինչև պայմանագրի համաձայն մարման ժամկետը, սակայն հաշվի առնելով ստացված կանխավճարները, եթե այն նախատեսված է («ամբողջ ժամկետի համար ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Հիմնադրամը որոշում է, որ ֆինանսական ակտիվը արժեզրկված է, ապա ակտիվը փոխանցվում է Դաս 3 և ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են որպես ակնկալվող պարտքային կորուստներ ամբողջ ժամկետում: Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս են գրվում, երբ Հիմնադրամը սպառել է դրանց հավաքագրելու բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ այդպիսի ակտիվների փոխհատուցման հետ կապված ակնկալիքները անհիմն են: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ապաճանաչում: Հիմնադրամը կարող է դուրս գրել ֆինանսական ակտիվները, չնայած այդ գումարների վերականգնման (ստացման) համար կիրառվում են հարկադրման միջոցներ, բայց ողջամիտ ակնկալիքներ չկան: Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում

Հիմնադրամը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ.

(ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ

(բ) Հիմնադրամը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ

(i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու պարգևատրումները կամ

(ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքերը չափվում են սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում դեբիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով: Տրված փոխառություններ Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրույքով տրված ժամկետային փոխառության զեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած զուտ արդյունքը (վնասը) ճանաչվում է

- սեփական կապիտալում, եթե ֆինանսական ակտիվը մասնակիցների ու նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունների գծով է, և

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

- շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական ակտիվը այլ կողմերի գծով է: Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Դրամական միջոցները դրամարկղում դրամական միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները որակվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են Հիմնադրամի դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

7) Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում

Հիմնադրամը ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապաճանաչում

Հիմնադրամը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչում է, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Ֆինանսական պարտավորությունների չափման խմբեր

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող, բացառությամբ՝

- (i) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների, և
- (ii) ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի և վարկերի տրամադրման պարտավորությունների: Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր Սկզբնական ճանաչման պահին կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Ստացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը: Սկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

8) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հիմնադրամիը մատուցել է ծառայություն, Հիմնադրամը, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որոնք ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Հիմնադրամը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ՖՀՄՍ-ներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, պաշարների, հիմնական միջոցների դեպքում):

Հիմնադրամը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ տարեկան արձակուրդը)՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ ժամանակավոր անաշխատունակությունը)՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում: Հիմնադրամը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է որպես լրացուցիչ գումար, որը Հիմնադրամը ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք: Ընդ որում այդ հաշվարկներում ներառվում է նաև պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասը:

9) Գործառնական վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության տրված (ստացված) ակտիվները ճանաչվում են վարձատուի հաշվեկշռում: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս (ծախսում) գծային հիմունքով, եթե մեկ այլ սխտեմատիկ հիմունք ավելի լավ չի ներկայացնում ակտիվի օգտագործումից օգուտների ստացման ժամանակային գրաֆիկը:

10) Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

ա) Հիմնադրամն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար: Ձեռքման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ձեռքման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են: Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

11) Հասույթ

Չափում

Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնով: Գործարքի գինը այն հատուցման չափն է, որը Հիմնադրամը ակնկալում է ստանալ հաճախորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողություն փոխանցման դիմաց, բացառությամբ երրորդ անձանց անունից հավաքագրված գումարների: Ապրանքների վաճառք Ապրանքների վաճառքից ստացվող հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) Հիմնադրամը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը.

բ) Հիմնադրամը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, և ո՛չ էլ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկում.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Հիմնադրամ.

ե) գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Սովորաբար սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների փոխանցումը գնորդին համընկնում է սեփականության իրավունքի կամ տիրապետման իրավունքի փոխանցման հետ: Երբ ապրանքները վաճառվում են, դրանց հաշվեկշռային արժեքը պետք է ճանաչվի որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ ճանաչվում է դրանց հետ կապված հասույթը: Ծառայությունների մատուցում Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե բավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.

դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Գործարքի ավարտվածության աստիճանը որոշվում է ներքոթվարկյալ մեթոդներից որևէ մեկով (Հիմնադրամը կիրառում է այն մեթոդը, որով հնարավոր է առավել արժանահավատորեն չափել մատուցված ծառայությունները)

ա) կատարված աշխատանքների ուսումնասիրություն.

բ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ մատուցված ծառայությունների ծավալի և մատուցվելիք ծառայությունների ամբողջ ծավալի հարաբերակցություն, կամ՝

գ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների ծավալի հարաբերակցությունը: Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է միայն ճանաչված այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն: Հիմնադրամի կողմից մատուցված ծառայությունների իրացումից հասույթը ճանաչվում է.

ա) ուսուցման մատուցման ծառայությունների գծով՝ ուսանողի տարեկան վարձավճարը բաժանելով 12-ի, իսկ ավարտական կուրսերի ուսանողների համար 10-ի՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր ամսում կատարվելիք ճշգրտումները (մասնավորապես նոր ընդունված, հեռացված, տարկետված ուսանողների գծով).

բ) այլ ծառայությունների գծով՝ դրանց մատուցմանը զուգընթաց՝ յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով:

Տոկոսներ

Տոկոսները ճանաչվում են, երբ՝

ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ.

բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը: Տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը:

12) Շնորհներ

Ճանաչում

Շնորհները ճանաչվում են, երբ կա հիմնավոր հավաստիացում, որ.

ա) Հիմնադրամը բավարարելու է դրանց կցված պայմանները. և

բ) շնորհները ստացվելու են:

Ներկայացում Շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են՝ որպես հետաձգված եկամուտ: Հաշվառում Շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում սխտեմատիկ

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Հիմնադրամը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են շնորհները: Շնորհը, որը ստացման ենթակա է դառնում՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է Հիմնադրամին տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն՝ առանց դրա հետ կապված հետագա ծախսումների, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա: Վերադարձում Շնորհը, որը դառնում է վերադարձման ենթակա, հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություն: Շնորհի վերադարձումը առաջին հերթին կատարվում է տվյալ շնորհի գծով չամորտիզացված հետաձգված կրեդիտային մնացորդի հաշվին: Այնքանով, որքանով վերադարձումը գերազանցում է այդպիսի հետաձգված կրեդիտային մնացորդը, կամ երբ հետաձգված կրեդիտային մնացորդ գոյություն չունի, վերադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

13) Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս Հիմնադրամը հաշվի է առնում ստորև նշված գործոնները՝

ա) արժույթ՝ -որը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (հաճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են). և -այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները:

բ) արժույթ, որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են): Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Սկզբնական ճանաչում

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը: Որպես սփոթ փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է արժութային շուկայում ձևավորված արտարժույթների միջինփոխարժեքը:

Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացում Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փական փոխարժեքը:

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և

գ) իրական արժեքով արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչումը

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

14) Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառվեն մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Այլ տեղեկատվության բացակայության դեպքում Հիմնադրամը կիրառում է 20% դրույք՝ հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և օգտագործվող նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն զեղչվում (դիսկոնտավորվում): Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Հիմնադրամը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում վերականգնվում է այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը: Եկամուտ կամ ծախս ներկայացում Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ պետք է ճանաչվեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ պետք է ճանաչվեն ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Հիմնադրամը շահույթ կամ վնասի, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի և սեփական կապիտալի հոդվածները ներկայացնում է՝ հանելով համապատասխան հարկային հետևանքները: Հաշվանցում Հիմնադրամը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և՛

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Հիմնադրամը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցելու հետաձգված հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների դիմաց, և՛

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

1. նույն հարկատուից (հարկվող միավորից), կամ՝

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

II. տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

15) Սխալներ

Հիմնադրամը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) դրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

16) Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է: Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում: Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

17) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Հիմնադրամը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է որևէ ՖՀՄՍ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ռելևանտ) տեղեկատվության ներկայացմանը: Եթե Հիմնադրամը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ գնալով այնքան ժամանակաշրջան, որքան քաղաքականության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի չէ, քանի դեռ հնարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Ճշգրտման հանրագումարը, որը

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած բաղադրիչի սկզբնական մնացորդին: Սովորաբար, ճշգրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին: Այնուամենայնիվ, ճշգրտումը կարող է վերագրվել սեփական կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչի (օրինակ՝ մեկ այլ ՖՀՄՄ-ի պահանջները բավարարելու նպատակով): Երբ Հիմնադրամի համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշելու անկարողության պատճառով, ապա Հիմնադրամը նոր քաղաքականությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում Հիմնադրամը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամսաթիվն առաջացող կուտակային ճշգրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն թույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ քաղաքականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաշրջանի համար:

18) Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հիմնադրամը ճշգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով: Հիմնադրամը չի ճշգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

19) Հաշվապահական կարևոր դատողությունները և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները

ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք նշանակալի ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա: Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները վերանայվում են:

Անընդհատության սկզբունք.

Ղեկավարությունը պատրաստել է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները անընդհատության սկզբունքի հիման վրա: Ղեկավարության այս դատողությունները հիմնված են Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ընթացիկ պլանների, գործառնությունների շահութաբերության և ֆինանսական ռեսուրսների մատչելիության, ինչպես նաև Հիմնադրամի ապագա գործունեության նկատմամբ մակրոտնտեսական վերջին փոփոխությունների ազդեցության վերլուծության հիման վրա:

Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում . Բնականոն գործունեության ընթացքում Հիմնադրամը ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՄ 9 պահանջում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչում՝ հիմնվելով իրենց իրական արժեքների վրա: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատվում են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով, երբ առկա չէ ակտիվ շուկա նման գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնահատումը և արդյունավետ տոկոսադրույքի վերլուծությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում.

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը կարևոր գնահատում է, որը իրականացվում է մեթոդաբանության, մոդելների և բազային տվյալների օգտագործմամբ: Հետևյալ բաղադրիչները զգալի ազդեցություն ունեն պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի վրա՝ դեֆոլտի որոշումը, պարտքային ռիսկի էական աճը, դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ենթարկվածությունը ռիսկին և դեֆոլտի դեպքում կորստի գումարը, ինչպես նաև մակրոտնտեսական սցենարների մոդելները:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Պարտքային ռիսկի էական աճ .

Պարտքային ռիսկի էական աճի փաստման համար Հիմնադրամը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի սկսվելու ռիսկը համեմատում է սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի սկսվելու ռիսկի հետ: Գնահատման գործընթացը դիտարկում է պարտքային ռիսկի հարաբերական աճը, այլ ոչ թե հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքային ռիսկի կոնկրետ մակարդակը:

4. ՀԱՍՈՒՅԹ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Ուսումնական գործունեությունից ստացված հասույթ	3,122,019	2,511,263
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	101,129	95,019
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից	366,830	356,402
Ծառայությունների մատուցումից հասույթ	99,739	250,982
Լրացուցիչ կրթությունից և այլ ուսումնական վճարներից եկամուտ	-	-
Այլ հասույթ	-	17
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3,689,717	3,213,683

5. ԻՐԱՑՄԱՆ ԻՆՔՆԱՐԺԵՔ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Ուսումնական գործունեության գծով ծախսեր		
Աշխատավարձ	(2,115,367)	(1,801,411)
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	(280)	(926)
Մարկետինգի և գովազդի գծով ծախսեր	(1,181)	(1,138)
Ուսման վարձերի գծով զեղչեր	(68,912)	(65,902)
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախս	(98,226)	(98,855)
Հիմնական միջոցների սպասարկման և նորոգման գծով ծախս	(36,865)	(16,089)
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	(27,785)	(23,302)
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	(73,564)	(75,592)
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	(2,970)	(2,466)
Բանկային ծառայության և ապահովագրական ծախսեր	(428)	(379)
Զփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր	(24,875)	(13,699)
Այլ ծախսեր	(77,301)	(58,604)
Շնորհների և ծրագրերի գծով ծախսեր		
Աշխատավարձ	(10,411)	(25,038)
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախս	(100,426)	(94,552)
Այլ ծախսեր	(57,283)	(51,900)
Գիտական գործունեության գծով ծախսեր		
Աշխատավարձ	(307,613)	(264,682)
Այլ ծախսեր	(15,363)	(6,777)
Եկամտային պայմանագրերի կատարման ծախսեր		
Աշխատավարձ	(98,939)	(113,061)
Այլ ծախսեր	(3,987)	(87,542)
Լրացուցիչ կրթության և այլ ուսումնական գործունեության գծով ծախսեր		
Աշխատավարձ	(80,327)	(19,205)
Այլ ծախսեր	(280)	(175)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	(3,202,383)	(2,821,295)

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

6. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Եկամուտներ տույժերից, տուգանքներից, նյութական վնասի փոխհատուցումից	204	-
Եկամուտներ ստացված կրթաթոշակներից	73,242	61,462
Գործառնական այլ եկամուտներ	28,247	17,301
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	101,693	78,763

7. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Ծախսեր տույժերից, տուգանքներից	(15,503)	(842)
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	(13,005)	(11,443)
Շահութահարկի ճշգրտում	-	-
Արձակուրդային պահուստաֆոնդի գծով ծախս	(18,543)	(6,997)
Կրթաթոշակների գծով ծախսեր	(73,617)	(62,167)
Հիմնական միջոցների լուծարման ծախսեր	-	(571)
Դեբիտորական պարտքերի այլ կորուստների գծով ծախսեր	(20,156)	-
Այլ	(4,239)	(4,136)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	(145,063)	(86,156)

8. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ (ԾԱԽՍ) ԵԿԱՄՈՒՏ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Ընթացիկ հարկ	(115,832)	(87,687)
Հետաձգված հարկ	3,335	1,261
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	(112,497)	(86,426)

ԱՐԴՅՈՒՆԱԿԵՏ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔԻ ՀԱՄԱԴՐՈՒՄ

Հազար դրամ	2025թ.		2024թ.	
	Հազար դրամ	%	Հազար դրամ	%
Շահույթ մինչև հարկումը	549,013	100%	452,546	100%
Շահութահարկի հաշվարկ				
Կիրառելի հարկային դրույքով	(98,822)	18%	(81,458)	18%
Չնվազեցվող ծախսերի/ չհարկվող եկամտի ազդեցություն	(13,675)	-2%	(4,968)	-1%
Ընդամենը	(112,497)	-20%	(86,426)	-19%

Հազար դրամ	Ժամանակավոր տարբերություն		Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	
	2025թ.	2024թ.	2025թ.	2024թ.
Հիմնական միջոցներ	(36)	(51)	6	9
Արձակուրդային պահուստ	(116,450)	(97,908)	20,961	17,623
Դեբիտորական պարտքերի կորստի գծով պահուստ			-	-
Կրեդիտորական պարտքեր			-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)			20,967	17,632

Հետաձգված հարկի (պակասեցում) հաշվեգրում			(3,335)	(1,261)
---	--	--	---------	---------

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

9. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Հազար դրամ

	Շենքեր և շինություններ	Կառուցվածքներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Տնտեսական գույք, այլ հիմնական միջոցներ	Գրադարանային ֆոնդ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>							
Առ 01.01.2024թ.	2,152,768	44,466	1,350,414	97,391	230,273	9,576	3,884,888
Ավելացում	23,510	-	99,630	60,000	5,922	53	189,115
Օտարում, շահագործումից հանում	-	-	(790)	-	-	-	(790)
Կապիտալացում	-	-	18,103	-	820	-	18,923
Առ 31.12.2024թ.	2,176,278	44,466	1,467,357	157,391	237,015	9,629	4,092,136
Ավելացում	9,761	-	207,951	-	6,660	-	224,372
Օտարում, շահագործումից հանում	(843,607)	-	-	-	-	-	(843,607)
Կապիտալացում	-	-	43,090	-	1,708	-	44,798
Առ 31.12.2025թ.	1,342,432	44,466	1,718,398	157,391	245,383	9,629	3,517,699
<i>Մաշվածություն</i>							
Առ 01.01.2024թ.	(342,777)	(14,953)	(1,030,410)	(83,884)	(182,550)	(9,489)	(1,664,063)
Ավելացում	(54,969)	(1,722)	(111,850)	(4,039)	(16,599)	(19)	(189,198)
Օտարում	-	-	-	-	-	-	-
Շահագործումից հանում	-	-	-	-	-	-	-
Առ 31.12.2024թ.	(397,746)	(16,675)	(1,142,260)	(87,923)	(199,149)	(9,508)	(1,853,261)
Ավելացում	(41,026)	(1,722)	(127,240)	(8,829)	(15,888)	(23)	(194,728)
Օտարում	31,250	-	-	-	-	-	31,250
Շահագործումից հանում	-	-	-	-	-	-	-
Առ 31.12.2025թ.	(407,522)	(18,397)	(1,269,500)	(96,752)	(215,037)	(9,531)	(2,016,739)
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>							
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,809,991	29,513	320,004	13,507	47,723	87	2,220,825
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,778,532	27,791	325,097	69,468	37,866	121	2,238,875
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	934,910	26,069	448,898	60,639	30,346	98	1,500,960

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

10. ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Հազար դրամ

Հազար դրամ	Համակարգչային ծրագրեր և այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Լիցենզիաներ, վկայագրեր և արտոնագրեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	18,342	12,276	30,618
Ավելացում	6,817	500	7,317
Օտարում	(352)	(1,140)	(1,492)
Շահագործումից հանում	-	-	-
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,807	11,636	36,443
Ավելացում	10,848	-	10,848
Օտարում	-	-	-
Շահագործումից հանում	-	-	-
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,655	11,636	47,291
<i>Կուրսակված ամորտիզացիա և արժեզրկում</i>			
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(11,276)	(10,362)	(21,638)
Ավելացում	(2,279)	(1,925)	(4,204)
Օտարում	352	569	921
Նվազեցում	-	1,354	1,354
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(13,203)	(10,364)	(23,567)
Ավելացում	(2,649)	(1,274)	(3,923)
Օտարում	-	-	-
Նվազեցում	-	1,275	1,275
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(15,852)	(10,363)	(26,215)
<i>Մնացորդային արժեք</i>			
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,066	1,914	8,980
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,604	1,272	12,876
2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,803	1,273	21,076

11. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

Հիմնադրամին է պատկանել Հայէկոնոմբանկ ԲԲ ընկերության թվով 600 սովորական բաժնետոմս՝ թողարկված 31.05.1997թ-ին, 2023թ.-ին թողարկվել են նոր բաժնետոմսեր՝ 1-ի դիմաց 5-ը սկզբունքով: Արդյունքում 2025թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամին է պատկանում Հայէկոնոմբանկ ԲԲ ընկերության թվով 3,000 սովորական բաժնետոմս: Վերաչափման արդյունքում յուրաքանչյուր բաժնետոմսի դիմաց անվանական արժեքը սահմանվել է 2,080 ՀՀ դրամ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ բաժնետոմսերի իրական արժեքը մոտ է անվանական արժեքին:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Հազար դրամ

	2025թ.	2024թ.
<i>Հայէկոնոմբանկ ԲԲԸ բաժնեկրումներ</i>		
Քանակ	3,000	3,000
1 բաժնետոմսի անվանական արժեք	2.1	2.1
1 բաժնետոմսի իրական արժեք		
Անվանական արժեք	6,240	6,240
Իրական արժեքով չափվող ներդրումների վերագնահատման պահուստ		
Ընդամենը	6,240	6,240

	2025թ.	2024թ.
<i>Իրական արժեքով չափվող ներդրումների վերագնահատման պահուստ</i>		
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	4,740	4,740
Այլ համապարփակ եկամուտ/ արժևորում(արժեզրկում)	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	4,740	4,740

12. ԱՎԱՆԴՆԵՐ

Հազար դրամ

	2025թ.	2024թ.
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	820,000	857,953
Ավելացում	1,468,601	806,979
Պակասեցում	(820,428)	(844,932)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	1,468,173	820,000

13. ՊԱՇԱՐՆԵՐ

Հազար դրամ

	2025թ.	2024թ.
Հումք և նյութեր	9,714	13,198
Վառելիք	2,013	825
Պահեստամասեր	5,802	6,643
Շինանյութ	2,895	4,260
Ապրանքներ	143	318
Այլ	17,811	20,223
Ընդամենը	38,378	45,467

14. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԴԵՔԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	315,365	235,305
Տրված կանխավճարներ	1,609	3,592
Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(5,500)	-
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեին	3,168	33,827
Այլ դեբիտորական պարտքեր	938	167
Ընդամենը	315,580	272,891

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

15. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ և ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐԺԵՔՆԵՐ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Բանկային հաշիվներ ազգային արժույթով	429,171	495,719
Բանկային հաշիվներ արտարժույթով	74,218	228,691
Դրամական միջոցների կորստի գծով պահուստ	(13,956)	
Ընդամենը	489,433	724,410

16. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Պարտավորություն գնումների գծով	11,016	3,469
Ստացված կանխավճարներ	546,959	484,089
Պարտավորություն աշխատակիցների նկատմամբ	6,927	249
Պահուստներ արձակուրդային վճարների գծով	116,450	97,908
Վճարվելիք հարկեր և դրոշմանիշային վճար	74,088	57,702
Այլ պարտավորություններ	-	-
Ընդամենը	755,440	643,417

17. ԱԿՏԻՎՆԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՇՆՈՐՀՆԵՐ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Մնացորդը առ 01 հունվարի	1,678,814	1,641,447
Ստացված ակտիվներ	32,624	67,013
Ճանաչված եկամուտ	(101,129)	(95,019)
Շնորհի վերադարձ	(812,358)	-
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից տեղափոխում	199,657	65,373
Եկամուտներ փոխարժեքային տարբերություններից	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	997,608	1,678,814

18. ԵԿԱՄՈՒԵՐՏՆԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՇՆՈՐՀՆԵՐ

Հազար դրամ	2025թ.	2024թ.
Մնացորդը առ 01 հունվարի	298,925	245,066
Ստացված հատկացումներ	565,740	638,635
Որպես եկամուտ ճանաչված հատկացումներ	(443,601)	(417,814)
Շնորհի վերադարձ	(121,126)	(100,811)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ տեղափոխում	(199,657)	(65,373)
ճշգրտում		
Եկամուտներ(ծախսեր) փոխարժեքային տարբերություններից	5,013	(778)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	105,294	298,925

19. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ և ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

(ա) Ամփոփ ներկայացում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Հիմնադրամը ենթարկում է հետևյալ ռիսկերին.

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվությունները նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Հիմնադրամի ենթարկվածության մասին, ինչպես նաև ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Հիմնադրամի նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող թվային բացահայտումներ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար: Ղեկավարությունը կանոնավոր կերպով հաշվետվություններ է ներկայացնում Հոգաբարձուների խորհրդին իր գործունեության վերաբերյալ:

Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Հիմնադրամը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Հիմնադրամի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

(բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմնի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Հիմնադրամի նկատմամբ: Հիմնադրամը ցուցաբերում է առանձնահատուկ մոտեցում պայմանագրային յուրաքանչյուր կողմի նկատմամբ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում գործընկերներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի և կապակցված կողմերին տրված վարկերի գծով:

Հիմնադրամը չի պահանջում գրավ ֆինանսական ակտիվների գծով: Վարկային գնահատումներ իրականացվում են որոշակի սահմանաչափը գերազանցող գումարներ պահանջող հաճախորդների համար՝ բացառությամբ կապակցված կողմերի:

(գ) Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

Վարկային ռիսկին Հիմնադրամի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր գործընկերոջ առանձնահատկություններից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև գործընկերների բազայի կառուցվածքը, ներառյալ տվյալ ոլորտի հաճախորդի ու երկրի կողմից հանձնառնված պարտականության չկատարման ռիսկը, քանի որ այս գործոնները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկային ռիսկի վրա:

Հիմնադրամը ձևավորում է արժեզրկման գծով պահուստ, որն իրենից ներկայացնում է առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կրած վնասների Հիմնադրամի գնահատականը: Այս պահուստը վերաբերում է անհատական հիմունքով ռիսկի զգալի գործոն պարունակող պարտքերին, որոնք արժեզրկված են:

(դ) Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» ՀՀՄՍ24-ի կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե մի կողմը հնարավորություն ունի վերահսկել մյուս կողմին կամ էական ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի ֆինանսական և գործառնական որոշումների կայացման վրա: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների տեսանկյունից, փոխկապակցված կողմերը ներառում են

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

Հիմնադրամի ղեկավարության անդամներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց, ինչպես նաև այլ անձանց և կազմակերպություններին, որոնք փոխկապակցված են կամ համապատասխանորեն վերահսկվում են նրանց կողմից:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի կապակցված կողմ՝ հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, հանդիսացող աշխատողներին վճարվել է 86,890 հազար դրամ աշխատավարձ, որից 36,275 հազար դրամը՝ հաշվետու տարվա դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործող ռեկտորին:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի կապակցված կողմ՝ հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, հանդիսացող ուսանողներից ստացվել է 2,334 հազար դրամ ուսման վարձ:

(ե) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Հիմնադրամը կունենա դժվարություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Հիմնադրամի մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն՝ բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Հիմնադրամի համբավը վտանգելու: Հիմնադրամը ապահովում է ցպահանջ դրամական միջոցների այնպիսի չափի առկայություն, որը բավարար կլինի ակնկալվող գործառնական ծախսերը ծածկելու համար՝ ներառյալ ֆինանսական պարտականությունների սպասարկման ծախսերը: Այս պարագայում հաշվի չի առնվում առանձնահատուկ հանգամանքների հնարավոր ազդեցությունը, որոնք հնարավոր չէ կանխատեսել, օրինակ՝ բնական աղետները:

(զ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Հիմնադրամի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում արտարժույթի փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

«Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան» հիմնադրամ

20. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՊՔԵՐ

(ա) ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

Հիմնադրամը բավարարում է ՀՀ կառավարության պահանջները կապված շրջակա միջավայրի հետ և չունի պարտավորություններ կապված շրջակա միջավայրի հետ:

(բ) ՎԵՐԱՀՍՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնադրամն ամբողջությամբ վերահսկվում է Հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

(գ) ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

• Հարկային պարտավորությունները Հայաստանում

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները և կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային պարտավորությունների գծով: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել Հիմնադրամի համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Ռեկտոր՝

Հաշվապահ/որակավորման
աուդիտոր, ՀԳԿ՝ 2 26 1032

Մանուկ Բարսեղյան

Սիրանուշ Սիմոնյան